

Niezbędne informacje co do ustanawiania opiekuna tymczasowego

1. Kiedy ustanawiany jest opiekun tymczasowy?

Opiekun tymczasowy ustanawiany jest dla małoletniego obywatela Ukrainy:

- a) który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz
 - b) posiadającego Kartę Polaka, który wraz z najbliższą rodziną z powodu działań wojennych przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- a który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kto może być kandydatem na opiekuna tymczasowego?

Kandydatem na opiekuna tymczasowego może być osoba pełnoletnia będąca:

- krewnym małoletniego,
- powinowatym małoletniego,
- inną osobą dającą rękojmię należytego wykonywania obowiązków opiekuna.

W braku kandydatów z wyżej wymienionych grup, na wniosek sądu w ciągu 48 godzin, kandydata zobowiązana jest wskazać jednostka organizacyjna pomocy społecznej.

3. Czy opiekunem tymczasowym dla więcej niż jednego małoletniego obywatela Ukrainy może być ustanowiona jedna osoba?

Dla więcej niż jednego małoletniego można ustanowić tę samą osobę opiekunem tymczasowym, a dla rodzeństwa należy - w miarę możliwości - ustanowić tę samą osobę.

4. Gdzie składa się wniosek o ustanowienie opiekuna tymczasowego?

Do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce pobytu małoletniego.

5. Czy do ustanowienia opiekuna tymczasowego konieczne jest złożenie wniosku?

Postępowanie o ustanowienie opiekuna tymczasowego sąd będzie prowadził

nie tylko na podstawie złożonego wniosku, ale także w każdym przypadku uzyskania jakiegokolwiek informacji, że jest konieczne ustanowienie opiekuna tymczasowego.

6. Kto może złożyć wniosek o ustanowienie opiekuna tymczasowego?

- Straż Graniczna,
- wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa,
- prokurator,
- Policja,
- kierownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- przedstawiciele organizacji międzynarodowych lub pozarządowych zajmujących się udzielaniem pomocy cudzoziemcom,
- osoba sprawująca faktyczną pieczę nad małoletnim,
- osoba, która objęła faktyczną pieczę nad małoletnim po wjeździe przez małoletniego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sprawuje ją w dniu złożenia wniosku,
- inne osoby lub podmioty, w ramach swoich zadań.

7. W jaki sposób złożyć wniosek o ustanowienie opiekuna tymczasowego?

Wniosek należy wypełnić w języku polskim, który jest językiem urzędowym przed sądem.

Wzory wniosków o ustanowienie opiekuna tymczasowego, także z tłumaczeniem na język ukraiński, są dostępne do pobrania w każdym sądzie rejonowym, a także na stronach internetowych sądów rejonowych i na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem:

8. Co w sytuacji, gdy osoba zainteresowana nie zna języka polskiego?

Osoba niewładająca językiem polskim ma prawo do bezpłatnego korzystania z pomocy tłumacza. W takiej sytuacji należy zwrócić się do sądu o przyznanie tłumacza:

- we wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego,
- w toku sprawy o ustanowienie opiekuna tymczasowego.

9. Czy z wnioskiem o ustanowienie opiekuna tymczasowego związane są koszty?

Od wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego nie pobiera się żadnych opłat.

10. W jakim czasie sąd powinien ustanowić opiekuna tymczasowego?

Sąd rozpoznaje sprawę bezzwłocznie.

11. Jakie czynności podejmuje sąd w toku postępowania o ustanowienie opiekuna tymczasowego?

Sąd na rozprawie:

- przesłuchuje kandydata na opiekuna tymczasowego,
- przesłuchuje osobę sprawującą faktyczną pieczę nad małoletnim,
- może zarządzić okazanie dokumentów umożliwiających ustalenie tożsamości wnioskodawcy, uczestników oraz małoletniego,
- może zarządzić okazanie dokumentów dotyczących małoletniego, a będących w posiadaniu wnioskodawcy, uczestników.

Nadto sąd powinien wysłuchać małoletniego, w związku z czym na wezwanie sądu osoba, pod której pieczę znajduje się małoletni, zobowiązana jest stawić się w sądzie wraz z małoletnim.

12. Czy w postępowaniu o ustanowieniu opiekuna tymczasowego zawsze konieczne jest przeprowadzenie rozprawy?

Sąd może rozpoznać sprawę także na posiedzeniu niejawnym bez potrzeby stawiennictwa w sądzie kandydata na opiekuna tymczasowego z małoletnim.

13. Jakim dokumentem opiekun tymczasowy będzie się posługiwał załatwiając wszelkie sprawy małoletniego?

Opiekun tymczasowy załatwiając sprawy dotyczące małoletniego musi okazać odpis postanowienia sądu o ustanowieniu go opiekunem tymczasowym.

14. Co zrobić w razie utraty odpisu postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego ?

W każdym czasie można złożyć wniosek o wydanie odpisu postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego do sądu, który wydał takie postanowienie. Wniosek nie wymaga uzasadnienia. We wniosku należy wskazać imię i nazwisko małoletniego, dla którego ustanowiono opiekuna, sygnaturę akt sprawy oraz - o ile to możliwe - datę wydania postanowienia i dane wnioskodawcy. Wniosek jest wolny od opłat.

15. Ważne informacje i pouczenia:

- Kiedy sąd pisemnie uzasadnia postanowienie o ustanowieniu opiekuna tymczasowego?

Postanowienie o ustanowieniu opiekuna tymczasowego sąd uzasadnia tylko na żądanie uczestnika postępowania zgłoszone w terminie tygodniowym:

- od dnia ogłoszenia postanowienia – w przypadku wydania postanowienia na rozprawie,
- od dnia doręczenia postanowienia – w przypadku wydania postanowienia na posiedzeniu niejawnym.

- W jaki sposób można odwołać się od postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego?

Od postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego przysługuje apelacja do właściwego sądu okręgowego, którą należy złożyć za pośrednictwem sądu, który wydał zaskarżone postanowienie, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej postanowienia z uzasadnieniem.

- Kto sprawuje nadzór nad opiekunem tymczasowym?

Nadzór nad realizacją praw i obowiązków przez opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej lub inna wskazana jednostka organizacyjna pomocy społecznej właściwa ze względu na miejsce pobytu małoletniego. W tym celu sąd doręcza odpis postanowienia o ustanowieniu opiekuna tymczasowego właściwej jednostce pomocy społecznej.

- Czy opiekun tymczasowy ma obowiązek informowania o zmianie miejsca pobytu, a jeżeli tak, to kogo?

Ustanowiony przez sąd opiekun tymczasowy zobowiązany jest do informowania o zmianie miejsca pobytu swojego i małoletniego właściwy sąd oraz jednostkę pomocy społecznej właściwą dla dotychczasowego miejsca ich pobytu.

- Jakie ma uprawnienia i obowiązki opiekun tymczasowy?

Opiekun tymczasowy jest upoważniony do reprezentowania małoletniego oraz sprawowania pieczy nad jego osobą i majątkiem. Sąd w postanowieniu może określić inaczej zakresu praw i obowiązków opiekuna tymczasowego.